

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.109.2023

z dnia 5 października 2023 r.

Rada Gminy Dąbie

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 1 w zakresie zwrotu „w następujących przypadkach”, § 3 ust. 1 pkt 1 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 2 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 załącznika do uchwały Nr XLVIII/267/2023 Rady Gminy Dąbie z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbiu.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 31 sierpnia 2023 r. Rada Gminy Dąbie podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbiu.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 września br.

W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572), art. 4 ust. 1, art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) oraz art. 6 ust. 2 pkt 4, art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535), zgodnie z którym „Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego”.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej, organ nadzoru stwierdził, iż § 3 ust. 1 w zakresie zwrotu „w następujących przypadkach”, § 3 ust. 1 pkt 1 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 2 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 załącznika do uchwały istotnie naruszają prawo, tj. art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej - z uwagi na przekroczenie zakresu delegacji ustawowej.

Organ nadzoru wskazuje, że 22 czerwca 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535), w której na nowo określony został m.in. sposób funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz uprawnienia rady gminy w tym zakresie. W ramach przyznanej kompetencji rada gminy może wyłącznie uregulować kwestie proceduralne związane z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu, co oznacza że rada może uregulować wyłącznie

tryb powoływania i odwoływania członków zespołu, a więc samą procedurę dotyczącą członkostwa. Granice uprawnienia rady gminy (miejskiej) obejmują zatem wyłącznie kwestie proceduralne, a nie materialnoprawne. Kompetencje pozostające w zakresie pojęć "sposobu" i "trybu" odnoszą się bowiem do zagadnień proceduralnych związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu, zatem rada nie jest uprawniona do wprowadzenia przesłanek odwołania członków zespołu. Ustalenie przesłanek uzasadniających odwołanie członka zespołu jako postanowienia materialnoprawne, a więc wykraczające poza aspekt proceduralny, nie są postanowieniami dotyczącymi "trybu" lub "sposobu" odwoływania członków zespołu. Wykluczone jest w tym zakresie domniemywanie upoważnienia ustawowego do ustalania przesłanek uzasadniających odwoływanie członków zespołu interdyscyplinarnego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 stycznia 2023 r. sygn. akt III OSK 6518/21, publik. CBOSA).

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 czerwca 2022 r., III OSK 5134/21, Sąd stwierdził, że określenie przesłanek odwoływania członka zespołu interdyscyplinarnego nie mieści się w kategorii określenia warunków funkcjonowania zespołu ani też nie należy do trybu i sposobu odwoływania członka zespołu, a co za tym idzie przekracza zakres delegacji ustawowej określonej w art. 9a ust. 15 ustawy. "Zakres upoważnienia nie obejmuje kompetencji rady gminy do konkretyzacji określonych sytuacji, okoliczności, czy zdarzeń uzasadniających odwołanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Granice uprawnienia rady obejmują zatem wyłącznie kwestie proceduralne, a nie materialnoprawne, związane z określeniem kwalifikacji członków zespołu. Kompetencje pozostające w zakresie pojęć "sposobu" i "trybu" odnoszą się bowiem do zagadnień proceduralnych związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu" (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. III SA/Łd 147/20).

Rada Gminy Dąbie nie była zatem uprawniona do określania w § 3 ust. 1 pkt 1-4 badanej uchwały materialnoprawnych przesłanek odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego. Tymczasem Rada Gminy Dąbie w § 3 ust.1 załącznika do uchwały określiła, iż odwołanie członka zespołu może nastąpić w następujących przypadkach: 1) na jego umotywowany wniosek, 2) na umotywowany wniosek osoby kierującej podmiotem, którego jest przedstawicielem, 3) na umotywowany wniosek Przewodniczącego Zespołu, 4) w przypadku skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe, 5) ustania zatrudnienia członka Zespołu w podmiocie (instytucji), który typował go do pracy w Zespole lub ustania członkostwa w organizacji, która typowała członka do pracy w Zespole.

Zdaniem organu nadzoru zapisy § 3 ust. 1 w zakresie zwrotu „w następujących przypadkach”, § 3 ust. 1 pkt 1 w zakresie słowa „umotywowany”, § 3 ust. 1 pkt 2 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 załącznika do uchwały Nr XLVIII/267/2023 wykraczają poza zakres udzielonego upoważnienia ustawowego, co z kolei stanowi istotne naruszenie prawa. Brak jest podstaw do żądania, aby członek zespołu interdyscyplinarnego oraz podmiot, którego przedstawicielem jest członek zespołu musiał motywować wniosek do Wójta o odwołanie. Zauważyć należy, że zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, którego przedstawiciele wchodzi w skład zespołu (art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Obowiązujące przepisy dla skuteczności odwołania nie przewidują konieczności uzasadnienia wniosku. Ponadto postanowienia,

iż odwołanie może nastąpić na wniosek Przewodniczącego Zespołu jak i w przypadku skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe stanowią materialnoprawne przesłanki odwołania.

W ocenie organu nadzoru zasadne było również wyeliminowanie z § 3 ust. 1 sformułowania „w następujących przypadkach”, gdyż jego pozostawienie mogłoby sugerować, że wyliczenie zawarte w tym przepisie ma charakter wyczerpujący i Wójt nie jest uprawniony do odwołania członka zespołu z innych przyczyn. Tymczasem jak wynika z art. 9a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a co za tym idzie jest władny do dokonywania zmian jego składu.

Z uwagi na powyższe należało stwierdzić nieważność § 3 ust. 1 w zakresie zwrotu „w następujących przypadkach”, § 3 ust. 1 pkt 1 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 2 w zakresie słowa "umotywowany", § 3 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 załącznika do uchwały Nr XLVIII/267/2023 Rady Gminy Dąbie .

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli